

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Ing. M. B.**, zast. JUDr. Jiřinou Lužovou, advokátkou se sídlem Dušní 22, Praha 1, adresa pro doručování: Bavorská 856, Praha 5, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2012, č. j. X/315-AT, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Ad 44/2012 – 50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 3. 2012, č. j. X/424 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl stěžovateli od 1. 11. 2011 snížen starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím k článku 12 odst. 2 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými publikované pod sdělením č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva“), a to na částku 5 634 Kč měsíčně.

I. Vymezení věci

[2] V podané žalobě stěžovatel uvedl, že ke změně výše původně přiznaného starobního důchodu ve výši 6 154 Kč došlo na základě jeho podnětu poté, co inicioval po vyžádání mzdových listů od tehdejšího zaměstnavatele zrekonstruování evidenčního listu důchodového zabezpečení za období let 1978 – 1980. Při vydání původního rozhodnutí o přiznání důchodu žalovaná sice započítala dobu stěžovatelova zaměstnání, které podle potvrzení tehdejšího zaměstnavatele trvalo do 31. 10. 1980, nezapočetla však v tomto zaměstnání dosažené příjmy,

neboť zaměstnavatel řádně nevyhotovil evidenční list důchodového zabezpečení a neodeslal jej k založení do centrální evidence. Protože v evidenci žalované byly k dispozici naposledy stěžovatelovy příjmy dosažené v zaměstnání v roce 1977, postupovala žalovaná původně při výpočtu starobního důchodu tak, že příjem dosažený v roce 1977 použila pro účely stanovení výpočtového základu stěžovatelova starobního důchodu. Poté, co byl na základě dohledaného mzdového listu zrekonstruován stěžovatelův evidenční list důchodového zabezpečení za roky 1978 – 1980, vydala žalovaná prvostupňové rozhodnutí a snížila původně přiznaný důchod.

[3] Nesprávnost postupu žalované spatřoval stěžovatel v tom, že jeho celkový zdaněný příjem za rok 1980 činil podle mzdového listu 28 226 Kčs. Odpočet částky 2 363 Kčs, který provedla Pražská správa sociálního zabezpečení při rekonstrukci evidenčního listu důchodového zabezpečení, neodpovídá skutečnosti, neboť žádná zde původně zúčtovaná a řádně zdaněná částka nebyla stěžovatelem vrácena. Za rok 1980 má být správně vykázán příjem v celkové výši 28 226 Kčs.

[4] Městský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že při výpočtu starobního důchodu bylo vycházeno z evidenčního listu důchodového zabezpečení, který byl vyhotoven Pražskou správou sociálního zabezpečení na základě stěžovatelem předložených mzdových listů. Ze mzdového listu za rok 1980 je zřejmé, že byla stěžovateli zaměstnavatelem vyplacena mzda naposledy za srpen 1980. Mzda, která byla v tomto listě zaznamenána za září 1980, byla v částce 2 363 Kč stornována. Soud dospěl k závěru, že tento postup odpovídá skutečnosti, že stěžovatel ukončil řádnou dovolenou dne 6. 8. 1980 a v září 1980 neměl proto nárok na výplatu mzdy, neboť se v tuto dobu nacházel ve Švýcarsku a probíhalo řízení o jeho žádosti o udělení azylu. Je tedy nepochybné, že mu mzda v částce 2 363 Kčs nebyla vyplacena. K námitce, že se jednalo o řádně zdaněnou částku, soud uvedl, že je ze mzdového listu zřejmé, že nedošlo ke zdanění, neboť i daň, která měla být ze mzdy odvedena, byla označena minusovým znaménkem, a celý řádek byl na tomto mzdovém listu označen jako storno. Soud proto stěžovateli nemohl dát za pravdu v tom, že mu uvedená částka měla být připočtena k celkovému vyměřovacímu základu za rok 1980. V evidenčním listu důchodového zabezpečení uvedená hrubá mzda vyplacená za rok 1980 v částce 25 863 Kčs odpovídá předloženému mzdovému listu.

[5] Stěžovatel dále spatřoval nesprávnost postupu žalované ve způsobu aplikace článku 12 odst. 2 Smlouvy. Smyslem tohoto článku je dosadit do období výkonu výdělečné činnosti ve Spojených státech amerických takový průměr příjmů, jaký byl dosahován v období, kdy byla výdělečná činnost vykonávána v České republice. Z důvodu stěžovatelovy emigrace výkon výdělečné činnosti v ČSSR fakticky skončil již k datu 6. 8. 1980, v dalším období do 31. 10. 1980 jeho zaměstnání sice formálně trvalo, avšak žádného výdělku již z objektivních příčin nedosahoval. Počet dnů použitých ve jmenovateli při stanovení průměru výdělků za rok 1980 je proto třeba ukončit dnem 6. 8. a nikoli až 31. 10., kdy pracovní poměr formálně skončil. Postupem žalované došlo k rozmělnění výdělkového průměru a následně významnému snížení výše dílčího starobního důchodu.

[6] Městský soud po citaci článku 12 odst. 2 Smlouvy konstatoval, že se s žalobní námitkou neztotožnil. Pokud žalovaná vycházela z toho, že stěžovatel dosáhl příjmu ve výši 25 863 Kčs v období od 1. 1. do 31. 10. 1980, vycházela z náležitě zjištěných skutečností, ze skutečností, které byly v průběhu řízení řádně doloženy. Nemohlo být ve věci postupováno jinak, neboť je nepochybné, že pracovní poměr trval v roce 1980 až do 31. 10., nikoli do 6. 8. 1980. Žalovaná proto při provádění výpočtu při stanovení osobního vyměřovacího základu a výpočtového základu pro výpočet výše starobního důchodu nemohla postupovat jinak.

[7] Soud dále uvedl, že si je vědom toho, že poté, co stěžovatel předložil mzdové listy,

pokračování

jimiž dokládal další vyměřovací základy až do roku 1980, došlo ke změně podmínek pro výpočet vyměřovacího základu pro stanovení výše jeho starobního důchodu. Došlo tak k tomu, že jako poslední rok před rozhodným obdobím byl stanoven rok 1980, v němž dosáhl výdělku, který je nižší než vyměřovací základ za rok 1977, z něhož bylo původně vycházeno. Také s ohledem na to, že bylo nutno tento výdělek počítat za období od 1. 1. do 31. 10. 1980, došlo ke snížení průměrného denního indexovaného výdělku. Žalovaná ale po doložení nových vyměřovacích základů stěžovatelem, nemohla postupovat jinak, než provést nový výpočet, neboť posledním rokem s vyměřovacím základem byl rok 1980.

[8] Soud neshledal v postupu žalované při výpočtu starobního důchodu pochybení. Bylo postupováno v souladu s § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění a starobní důchod byl snížen ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[9] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Namítá, že žalovaná měla při rozhodování o starobním důchodu zohlednit veškerý příjem stěžovatele dosažený v roce 1980, nikoliv pouze jeho část. Celkový zdaněný příjem za rok 1980 činil podle mzdového listu 28 226 Kčs a nikoliv pouze 25 863 Kčs, které započítala žalovaná. Odpočet částky 2 363 Kčs, který provedla Pražská správa sociálního zabezpečení při rekonstrukci evidenčního listu důchodového zabezpečení, neodpovídá skutečnosti, neboť žádná zde původně zúčtovaná a řádně zdaněná částka nebyla stěžovatelem vrácena. Stěžovatel neměl možnost vyjádřit se v době vyhotovení tohoto evidenčního listu, zda souhlasí s údaji v něm uvedenými či nikoliv; zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), v § 38 jednoznačně stanoví, že evidenční list důchodového zabezpečení musí být před jeho odesláním žalované předložen zaměstnanci k podpisu (lhostejno, zda jej vyhotovuje zaměstnavatel či okresní správa sociálního zabezpečení v rámci řízení, jímž supluje plnění této povinnosti za zaměstnavatele).

[11] Dále namítá, že žalovaná nesprávně aplikovala článek 12 odst. 2 Smlouvy. Podle tohoto ustanovení platí, že „[i]nstituce České republiky vezme při aplikaci ustanovení písm. a) tohoto odstavce za základ pro výpočet dávky v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle právních předpisů, které provádí.“ Smyslem tohoto článku je dosadit do období výkonu výdělečné činnosti ve Spojených státech amerických takový průměr příjmů, jaký byl dosahován v období, kdy byla výdělečná činnost vykonávána v České republice (resp. ve státě, který byl jejím právním předchůdcem).

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel prokazatelně dne 6. 8. 1980 emigroval za hranice ČSSR, je nepochybné, že výkon jeho výdělečné činnosti v ČSSR fakticky skončil v den předcházející tomuto datu, po něm již žádných příjmů na území ČSSR nedosahoval. Poté, co se jeho tehdejší zaměstnavatel dověděl o této emigraci, postupoval standardním způsobem, tj. rozvázal s ním pracovní poměr pro porušení pracovní kázně, a to až ke dni 31. 10. 1980. V mzdovém listu je proto vykázána doba trvání pracovního poměru od 1. 1. do 31. 10. 1980 (305 dnů) a dále vyměřovací základ ve výši 28 226, což ovšem odpovídá příjmu dosaženému pouze za období od 1. 1. do 5. 8. 1980 (218 dnů). V dalším období (od 6. 8. 1980 do 31. 10. 1980) jeho zaměstnání sice formálně trvalo, avšak žádného výdělku již z objektivních příčin nedosahoval. Jestliže žalovaná při stanovení výše průměrného denního indexovaného výdělku vychází z údajů uvedených na evidenčním listě v jejich „surové“ podobě (tj. bez přihlídnutí k dalším relevantním skutečnostem), dochází tím ke zkrácení hodnoty tohoto ukazatele,

a to evidentně v neprospěch stěžovatele. Počet dnů použitých ve jmenovateli při stanovení průměru výdělků za rok 1980 je nutno ukončit dnem 5. 8. a nikoliv až 31. 10. Postupem, který použila žalovaná (průměr byl rozpočítán na chybných 305 dnů namísto správných 218 dnů), došlo k rozmělnění tohoto průměru a tím následně k významnému snížení dílčího starobního důchodu. Dochází k absurdní situaci, kdy při použití měsíčních výdělků za rok 1980, které byly prokazatelně vyšší než výdělky dosahované v roce 1977 (použité v předcházejícím rozhodnutí o přiznání důchodu), došlo ke snížení důchodu.

[13] Dle stěžovatele je čl. 12 Smlouvy specifickým ustanovením postaveným na jiném principu, než který je obecně aplikován pro výpočet výdělkového průměru využívaného pro účely stanovení vnitrostátních důchodů. V případě výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku se sečte úhrn započitatelných příjmů a dělí se pouze počtem dnů, za které byly příjmy dosaženy. „Bezvýdělkové“ období se do počtu dnů uvedených ve jmenovateli nezahrne a jeho existence nezpůsobí rozmělnění výdělkového průměru. Stěžovatel požaduje, aby bylo období od 6. 8. 1980 do 31. 10. 1980 považováno za bezvýdělkové a aby toto období nebylo zahrnováno do jmenovatele při stanovení průměrného denního indexovaného výdělku.

[14] Způsob, jakým městský soud naložil se stěžovatelovou argumentací, považuje za nepřijatelný. Svému rozsudku poskytl pouze povrchní odůvodnění, v němž poněkud zjednodušeně opakuje informace uvedené v předchozím textu rozsudku namísto toho, aby se podrobně vyjádřil k žalobním námitkám. K mechanismu stanovení výše průměrného denního indexovaného výdělku se městský soud nevyjádřil, stejně tak se nevyjádřil k námitce, která se týká povinnosti šetřit podstaty a smyslu právních norem. Soud sice vzal za prokázané, že stěžovatel po datu emigrace nepracoval, nijak ovšem nezdůvodnil, co spravedlivého či logického spatřuje na tom, že žalovaná rozmělnila jeho výdělkový průměr i do období, kdy prokazatelně nepracoval. Stěžovatel má tedy s ohledem na uvedené závažné pochybnosti o přezkoumatelnosti napadeného rozsudku.

[15] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Žalovaná se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Vlastní přezkum rozhodnutí městského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

[19] Veškerá výše uvedená kritéria napadené rozhodnutí splňuje. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatek relevantních důvodů. Je z něj zcela zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[20] Městský soud v napadeném rozsudku dospěl jednoznačně k závěru, že při stanovení osobního vyměřovacího základu a výpočtového základu pro výpočet výše stěžovatelova starobního důchodu je nutné vycházet z doby trvání a pracovního poměru v roce 1980, tj. z doby od 1. 1. do 31. 10. Dále konstatoval, že ke snížení průměrného denního indexovaného výdělku došlo z toho důvodu, že stěžovatel v roce 1980 dosáhl výdělku, který je nižší než vyměřovací základ za rok 1977, z něhož bylo původně vycházeno, a dále z toho důvodu, že bylo nutno tento výdělek počítat za období od 1. 1. do 31. 10. 1980 (srov. stranu 7 napadeného rozsudku, popř. shrnutí v odstavcích 6 a 7 tohoto rozsudku). Nelze se tedy ztotožnit s námitkou, že se městský soud nevyjádřil k mechanismu stanovení výše průměrného denního indexovaného výdělku. Ke sporné otázce (tj. z jakého období v roce 1980 je nutné vycházet při výpočtu) městský soud zaujal jednoznačné stanovisko.

[21] Stejně tak se nelze ztotožnit s tvrzením, že se městský soud nevyjádřil k námitce týkající se povinnosti šetřit podstaty a smyslu právních norem. Stěžovatel argumentoval smyslem čl. 12 odst. 2 Smlouvy v souvislosti s výpočtem jeho starobního důchodu (z hlediska toho, že je potřeba při výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku vycházet z počtů dnů připadajících na období od 1. 1. do 6. 8. 1980). To, že městský soud se s jeho výkladem čl. 12 odst. 2 Smlouvy nesouhlasil (viz výše), neznamená, že se touto námitkou nezabýval. Soud považoval postup žalované za zákonný, odpovídající právním předpisům, nebylo již jeho povinností se zabývat tím, zda je právní úprava spravedlivá či logická (ostatně žádnou ucelenou argumentaci v tomto smyslu stěžovatel v řízení před městským soudem ani neuplatnil).

[22] Nezbyvá než doplnit, že dle judikatury Ústavního soudu „*[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.*“ (nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, publ. jako N 26/52 SbNU 247). Povinnost soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí není nutno dle Ústavního soudu pojmát tak široce, že by bylo třeba vždy vyslovit podrobnou odpověď na každý argument účastníka řízení (nález ze dne 5. 1. 2005, sp. zn. IV. ÚS 201/04, publ. jako N 3/36 SbNU 19, nález ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. I. ÚS 116/05, publ. jako N 108/41 SbNU 349, či nález ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 961/09, publ. jako N 207/54 SbNU 565).

[23] Nejvyšší správní soud se následně zabýval námitkou, že měl být stěžovateli zohledněn příjem za rok 1980 ve výši 28 226 Kčs.

[24] V mzdovém listě za rok 1980 založeném ve správním spise je v tabulce týkající se mzdy uvedena za období od ledna do srpna včetně hrubá mzda v celkové výši 28 226 Kčs. Z toho u měsíce srpna je uvedena hrubá mzda ve výši 3 367 Kčs. U měsíce září je uvedena hrubá mzda ve výši -2 363 Kčs. Mínusová položka je u měsíce září i v kolonce daň ze mzdy a i v kolonce zálohy. Na konci řádku u měsíce září je uvedeno „750 storno!“. Číslo 750 je uvedeno ve sloupci „Zálohy“ za měsíc srpen.

[25] V tabulce týkající se odpracovaných dnů (nad tabulkou týkající se mzdy) je za měsíc srpen uvedeno ve sloupci „Dny/hodiny - Odpracované“ číslo 6, ve sloupci „Dny/hodiny – Neodpr. s náhr. mzdy“ je uvedeno číslo 15. U měsíce září je ve sloupci „Dny/hodiny - Odpracované“ uvedeno číslo -6, ve sloupci „Dny/hodiny – Neodpr. s náhr. mzdy“ číslo -9.

[26] Nejvyšší správní soud dospěl po prostudování mzdového listu k závěru, že položky (mzda, odpracované dny atd.) uvedené v řádku měsíce září se znaménkem mínus představují mj. odečet mzdy, odpracovaných dnů (fakticky neodpracovaných) za měsíc srpen.

[27] Stěžovatel sám v řízení před soudy i správními orgány tvrdil a tvrdí, že dne 6. 8. 1980 po vycestování původně na dovolenou požádal ve Švýcarsku o politický azyl a že výkon jeho výdělečné činnosti fakticky skončil ke dni 6. 8. 1980. V žalobě uvedl, že po vyčerpání dovolené dne 6. 8. své rozhodnutí o opuštění republiky oznámil zaměstnavateli. Na základě uvedeného není možné, aby stěžovatel za měsíc srpen odpracoval 6 dní a za 15 dní mu náležela náhrada mzdy, jak je uvedeno v mzdovém listu v řádku týkajícím se měsíce srpna. Stěžovateli tedy nemohla za měsíc srpen náležet ani hrubá mzda v plné výši, tj. 3 367 Kčs.

[28] Položky s minusovým znaménkem uvedené v řádku týkajícím se měsíce září tedy musejí znamenat odpočet údajů uvedených v řádku měsíce srpna. Ve výsledku tedy stěžovatel v měsíci srpnu neodpracoval žádný den (6 – 6), což koresponduje s jeho tvrzením, že byl na dovolené a po jejím vyčerpání požádal o azyl. Náhrada mzdy za měsíc srpen mu náleží za 6 dní (15 - 9), což odpovídá tomu, že čerpal na začátku srpna dovolenou. Stěžovateli tedy za měsíc srpen dle mzdového listu náležela hrubá mzda v celkové výši 1 004 Kčs (3 367 – 2 363). Výše uvedené závěry potvrzuje i poznámka storno na konci řádku u měsíce září.

[29] Soud se neztotožnil s tvrzením, že mzdový list neodpovídá skutečnosti, neboť žádná zde původně zúčtovaná a řádně zdaněná částka nebyla vrácena. Podle § 120 odst. 1, věta první, zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném v roce 1980, byla mzda splatná pozadu za měsíční období ve výplatních termínech určených podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky. Je tedy krajně nepravděpodobné, že by byla stěžovateli vyplacena mzda za srpen ve výši 3 367 Kčs v době před jeho odjezdem na dovolenou, tj. někdy v měsíci červenci roku 1980 (popř. v prvních dnech měsíce srpna). Takovýto postup by neodpovídal tehdy účinné právní úpravě. Stěžovatel ostatně nepředložil ani neoznačil žádný důkaz o tom, že mu byla mzda za měsíc srpen vyplacena v plné výši.

[30] Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že hrubý výdělek byl dle mzdového listu v roce 1980 ve výši 25 863 Kčs (tj. 24 859 Kčs za měsíce leden až červenec včetně + 1 004 Kčs za měsíc srpen). Rekonstruovaný evidenční list důchodového zabezpečení za rok 1980 tedy odpovídá mzdovému listu založenému ve správním spise.

[31] Soud se dále zabýval otázkou, zda mělo být při výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku vycházeno z období od 1. 1. do 6. 8. 1980 nebo z období od 1. 1. do 31. 10. 1980 (pozn.: v kasační stížnosti stěžovatel argumentuje v tom smyslu, že mělo být při výpočtu vycházeno z období do 5. 8. 1980, tomu však neodpovídá jeho argumentace v řízení před městským soudem, kdy argumentoval nutností vycházet z období do 6. 8. 1980).

[32] Podle čl. 12 odst. 2 Smlouvy pokud nárok na dávku podle právních předpisů České republiky může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států, pak instituce České republiky přihlédne k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států v rozsahu, ve kterém se nepřekrývají s dobami pojištění získanými podle právních předpisů České republiky, a:

a) stanoví nejprve teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle právních předpisů České republiky,

pokračování

b) poté, na základě teoretické výše určené podle písmene a), stanoví skutečnou výši dávky podle poměru délky dob pojištění získaných podle právních předpisů České republiky k celkové době pojištění.

Instituce České republiky vezme při aplikaci ustanovení písm. a) tohoto odstavce za základ pro výpočet dávky v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle právních předpisů, které provádí. Tyto příjmy, s indexací podle právních předpisů České republiky, budou považovány za dosažené i v dobách pojištění získaných podle právních předpisů Spojených států, k nimž přihlíží při stanovení teoretické výše dávky.

[33] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s výkladem, že Smlouva při výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku zakládá jiný režim, než který je běžně používán pro stanovení výdělkového průměru pro účely výpočtu vnitrostátních starobních důchodů. Čl. 12 odst. 2 Smlouvy neobsahuje žádné speciální ustanovení, z něhož by bylo možno dovodit, že při výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku má být vycházeno pouze z dob pojištění, v nichž byly dosahovány nějaké příjmy (a nikoliv už z dob pojištění, v nichž nebyly příjmy dosahovány). Žádnou vyloučenou dobu nad rámec zákona o důchodovém pojištění Smlouva nezakládá.

[34] Věta: „*Instituce České republiky vezme při aplikaci ustanovení písm. a) tohoto odstavce za základ pro výpočet dávky v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle právních předpisů, které provádí.*“, na kterou stěžovatel poukazuje, uvádí jen to, že při výpočtu má být vycházeno pouze z příjmů dosažených v dobách pojištění získaných podle českých právních předpisů. Tedy zjednodušeně řečeno, že má žalovaná při výpočtu vycházet pouze z příjmů dosažených v dobách pojištění v České republice, a nikoliv z příjmů dosažených v dobách pojištění ve Spojených státech amerických. Na citovanou větu navazuje další věta, dle níž mají být příjmy z dob pojištění podle českých právních předpisů indexovány a „dosazeny“ do dob pojištění získaných podle právních předpisů Spojených států amerických.

[35] Při posouzení, zda má být při výpočtu stěžovatelova průměrného denního indexovaného výdělku zohledněno období od 6. 8. do 31. 10. 1980, je nutné vycházet z českých právních předpisů. Nejprve je nutné se zabývat tím, zda se jedná o dobu pojištění. Pokud se o dobu pojištění jedná, je nutné posoudit, zda nejde o vyloučenou dobu.

[36] Podle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se za dobu pojištění považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, s výjimkou doby studia po dosažení věku 18 let; jde-li však o dobu zaměstnání v cizině před 1. květnem 1990, hodnotí se tato doba, jen pokud bylo za ni zapláceno pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.

[37] Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění do 31. 12. 1995, se zaměstnáním rozumí mimo jiné pracovní (učební) poměr. Podle § 8 odst. 2, věta první, téhož zákona se pracovní poměr hodnotí jako zaměstnání, pokud zakládal nemocenské pojištění; nezakládal-li pracovní poměr nemocenské pojištění v době svého trvání, hodnotí se jako zaměstnání, jestliže by zakládal nemocenské pojištění podle předpisů platných v době vzniku nároku na důchod.

[38] Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění do 31. 1. 1982, jsou zaměstnanci podle tohoto zákona pojištěni, pokud jsou činní v Československé republice. Podle § 7 tohoto zákona pojištění vzniká dnem vstupu do zaměstnání, které zakládá pojištění podle tohoto zákona. Podle § 8 tohoto zákona pojištění zaniká dnem skončení zaměstnání, které zakládá pojištění podle tohoto zákona.

[39] Z interního sdělení ze dne 31. 10. 1980 vyhotoveného stěžovatelovým tehdeším zaměstnavatelem (toto interní sdělení je součástí mzdového listu za rok 1980) vyplývá, že stěžovatel ukončil dnem 31. 10. 1980 pracovní poměr u svého tehdejšího zaměstnavatele z důvodu porušení pracovní kázně.

[40] Stěžovatelův pracovní poměr tedy trval až do 31. 10. 1980. S odkazem za citovaná ustanovení se doba trvání stěžovatelova pracovního poměru (tj. i doba od 6. 8. do 31. 10. 1980) považuje za dobu pojištění dle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

[41] Podle § 16 odst. 4, věty první, zákona o důchodovém pojištění jsou vyloučenými dobami před 1. lednem 1996 doby, které se podle předpisů platných před tímto dnem vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku, a doby uvedené v písmenu j); přitom doby studia po dosažení věku 18 let jsou vyloučenými dobami pouze v rozsahu, v jakém se považují za náhradní dobu pojištění.

[42] Podle § 12 odst. 7 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění do 31. 12. 1995, prováděcí předpis stanoví, které doby se vylučují při zjišťování hrubých výdělků a průměrného měsíčního výdělku, a způsob výpočtu průměrného měsíčního výdělku.

[43] Podle § 12 odst. 6 vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění do 31. 12. 1995, se při výpočtu průměrného měsíčního výdělku do kalendářního roku zahrnují i doby, v nichž občan neměl žádný výdělek.

[44] Podle § 12 odst. 7 této vyhlášky se z kalendářního roku vylučují

- a) náhradní doby,
- b) doby pracovního volna bez náhrady příjmu účastníků studia při zaměstnání a kombinovaného studia,
- c) doby soustavné přípravy na budoucí povolání,
- d) doby, po které byl poskytován vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství,
- e) doby zaměstnání v cizině, nejde-li o pracovníky v zahraničí a o doby započtené podle § 10,
- f) doby výkonu civilní služby.

Jestliže měl občan v těchto dobách výdělek uvedené v § 11 odst. 1 a § 11a odst. 1, nezapočítávají se do hrubých výdělků. Jestliže po celý kalendářní rok trvaly tyto doby a byly vyloučeny, nepovažuje se tento rok za kalendářní rok s výdělkem, uvedenými v § 11 odst. 1 a § 11a odst. 1.

[45] Z citovaných ustanovení vyplývá, že doba trvání stěžovatelova zaměstnání od 6. 8. do 31. 10. 1980 nebyla dobou vyloučenou při výpočtu průměrného měsíčního výdělku. Nic na tom nemění ani to, že stěžovatel v této době neměl žádný výdělek (srov. výše citovaný § 12 odst. 6 vyhlášky č. 149/1988 Sb.). Nejedná se tedy o vyloučenou dobu ve smyslu § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění.

[46] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaná postupovala v souladu se zákonem, pokud při výpočtu stěžovatelova průměrného denního indexovaného výdělku zohlednila i dobu zaměstnání od 6. 8. do 31. 10. 1980.

[47] Námitka směřující do porušení § 38 zákona o sociálním zabezpečení, dle kterého musí být evidenční list předložen zaměstnanci k podpisu, není dle § 104 odst. 4 s. ř. s. přípustná, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl. Stěžovatel v žalobě uvedl následující: „*ELDZ mi přitom nebyl předložen k podpisu, takže především namítám,*

pokračování

že na osobním listu důchodového pojištění připojeném k napadanému rozhodnutí ČSSZ ze dne 30. 3. 2012, má být za rok 1980 správně vykázán příjem v celkové výši 28 226,- Kč.“ Ačkoliv stěžovatel v žalobě poukázal na to, že mu nebyl evidenční list předložen k podpisu, nedovožoval z toho porušení ustanovení o řízení před správním orgánem. Dožadoval se pouze věcného přezkoumání obsahu rekonstruovaného evidenčního listu důchodového zabezpečení.

IV. Závěr

[48] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[49] O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu